

DALOSFÜZET

„Száll a világ lepke-szárnyon”

énekelt versek Sebő Ferencsel
közreműködik Soós Réka

„Száll a világ lepke-szárnyon”

– énekelt versek Sebő Ferencsel

„Az énekelt vers és a népdal egy töről fakad, hiszen a népdal nem más, mint az énekelt vers túlélője. Valamikor a verseket mindig énekelték. Az, hogy a szövegek önálló életet kezdtek élni, nem jelenti azt, hogy a mai költők nem gondolnak zenékre, amikor verset írnak, csak már nem írják a cím alá – mint Balassi idejében –, hogy melyik dallamra kell énekelni. Mi ilyen dallamokat nyomoztunk ki, és énekeljük a régi és az új verseket egyaránt, időutazásképpen, szabadon kalandozva különböző korszakok között. Ebből kiderül, hogy bármilyen időben járunk is, az emberi érzelmek mindenkor azonosak, és a jó költészet képes ezt kifejezni.

A Kárpát-medencében ránk maradt népzenei hagyomány egy nagy közös takaró, mely a magyarok, románok, szlovákok és délszlávok egymásba fonódó hagyományából áll össze, s amelyből mindegyik régió vagy etnikum egy másik szeletet őriz Európa egykori hagyományából. A magyarországi táncházmozgalom már kialakulásakor érdeklődött ezek iránt, úgy tekintve rájuk mint a közös európai nyelvezet helyi színezetű, eltérő korokat reprezentáló változataira. Ha élünk vele, az általunk élő formában megörökölt hagyomány módot ad Európával közös gyökérzetünk összetartozásának erősítésére.”

Sebő Ferenc
Kossuth-díjas zeneszerző,
a Nemzet Művésze,
a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

A műsorban közreműködik:
Soós Réka
Junior Prima díjas népdalénekes

A koncert hangszerei

Fotók Sebő Ferenc gyűjteményéből

Tekerő:
Népszerű hangszere a középkori Európának, mely Franciaországtól a Kárpát-medencéig megtalálható volt. Magyarországon még a 20. század második felében is használták a Kecskemét környéki tanyavilágban: klarinéttal kiegészítve alkotott zenekart.

Hegedű:
A barokk kor új vonós hangszere, mely a kor popzenéjében is szerepet kapott. Nálunk országosan átvette a régi dudaszzerű hangszerek helyét, és a régi zenék is újszerű, funkcionális harmóniakísérettel szólalnak meg, hegedű, brácsa, bőgő, esetenként cimbalom segítségével.

Gitár:
Ez a hangszer is komoly európai hagyományokkal rendelkezik. Arany Jánosról feljegyezték, hogy baráti körben gitárral kísérve magát verseket és népdalokat játszott. A 70-es évek beatmozgalma ismét divatba hozta, és elektromos erősítéssel ellátva új típusú pengetős együttesek jöttek létre. A magyar revivalmozgalom is gitárral kísért népdalokkal kezdődött.

1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN

A program a Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Alap Támogatásával, az 1100 éve Európában 20 éve az unióban programsorozat keretében jött létre.

Hasznos linkek, információk:

www.kultura.hu/mimagyarok
www.oszk.hu
www.cimbora.eu

Mesék, dalok, interjúk
a Cimora televíziós műsorból

www.youtube.com/@cimbora2012

www.nava.hu/talalati-lista/-Cimbora

MNMKK Országos Széchényi Könyvtár, 2024

QUINTUS HORATIUS FLACCUS

Lydiához

(Carmina III. 9.) Radnóti Miklós fordítása

„Míg én voltam a kedvesed,
s felfénylő nyakadat még nem ölelte más
ifjú, míg veled éltem én,
nálam jobban a dús perzsa király sem élt.”

„Míg más nem hevített, csak én,
míg el nem ragadott tőlem a trák Chloé,
rólam szólt a dalod s olyan
híres voltam, akár hajdani őspanyánk.”

„Lantot penget a szép Chloé,
fenséges szerető és dalosajku is;
hogyan megváltam az életét,
vállalnám a halált boldogan érte én.”

„Engem meg Calais szeret,
testem most vele ég egy szerelem tüzén,
hogyan megváltam az életét,
vállalnám a halált kétszer is érte én.”

„S mit szólnál, ha a régi láng
fellobanna ma és szőke Chloé helyett
hozzád kötne a vágy megint,
ajtóm újra neked nyílna ki, Lydiám?”

„Szép csillag Calais, ragyog,
náladnál még a bős Adriá sem vadabb,
nád sem hajladozóbb, de nézd!
csak véled tudok én halni is, élni is!”

NAGY LÁSZLÓ

Sztrumica

(bolgár népdal)

Jöjj délre cimborám, lássuk Sztrumicát,
Jó kedvvel iddogáljuk jó vörösborát.
Sztumica, Sztrumica, látlak e még,
Sztrumica, Sztrumica, édeni vidék!

Jöjj délre cimborám, lássuk Sztrumicát,
Lássuk a hattyú-torkú sztrumicai lányt.
Sztumica, Sztrumica, látlak e még,
Sztrumica, Sztrumica, édeni vidék!

СТРУМИЦА Sebő Ferenc

(квартна нота)

1. АЙДЕ ДА ИДАМЕ
ДОЛЕ СТРУМИЦА
ТАМ ДЕТО УМЯ
ВОДА СТУДЕНА.
СТРУМИЦЕ, СТРУМИЦЕ НОУ РОАЕТ КРАЈ
СТРУМИЦЕ, СТРУМИЦЕ ТИ ЗА МЕН СИРАЈ.

2. ... ВИКО ЧЕРВЕТО ...

3. ... МОМУ БОБАЧУ ...

JÓZSEF ATTILA

Harmatoeska

Guggolva ringadoz
a málnató, meleg
karján buggyos, zsiros
papiros szendereg.

Lágy a táj, gyöngy az est;
tömött, fonott falomb.
Hegyek párája rezg
a halmokon s dalom.

Hát dolgoztam hiven,
zümmögve, mint a rét.
Milyen könnyű a menny!
A műhely már sötét.

Fáradt meg együgyű,
vagy tán csak jó vagyok
s reszketek, mint a fű
és mint a csillagok.

WEÖRES SÁNDOR

Rongyszörnyeg (99) Galagonya

Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.
Zúg a tüske,
szél szalad ide-oda,
reszket a galagonya
magába.
Hogyha a Hold rá
fátylat ereszt:
lánnyá válik,
sírní kezd.
Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.

WEÖRES SÁNDOR

Macskainduló

Kurrogj, kurrogj, kormos macska,
cirregj, cirregj, cirmos macska,
büszkén lejt hat vak bak macska,
sok pettyes láb, száz karmocska.
Jobbra át, balra át,
agyon marjuk a kutyát,
nyauúu!

Nyávogj,nyávogj,nyavalyás macska,
pisszegj, pisszegj, pikulás macska,
aki beteg, pikulálhat,
szedjen macska pilulákat.
Hátra arc, nagy kudarc,
nem marunk ha te se marsz,
nyauúu!

WEÖRES SÁNDOR

Barangolók

Gyöngy az idő, vándoroljunk,
Nincs szekerünk, bandukoljunk,
Lassu folyó ága mellett
Járjuk a halk fűzfa-berket.

Este a láb gyöngé, fáradt,
Lombok alatt nézünk ágyat.
Szöcske-bokán jó az álom,
Száll a világ lepke-szárnyon.

